

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2026

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2025	Basisbudget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt		6.252	6.582	
Forskning og forsøg				
1	ØKOKORN – Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale	1.550	1.601	§18
2	Økologiske markforsøg – afgrøder i næringsstofbalance	-	1.303	§18
3	Økologisk husdyrbrug som klimavirkemiddel	748	1.200	§18
4	Forspiret korn til økologiske smågrise og fjerkræ	720	720	§18
5	Biodiversitet og økosystemfunktioner i skovlandbrugssystemer (BEAT)	255	250	§18
6	Fremme af Frilandsgrise, Flora og Fauna (4F)	-	208	§18
-	Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter økologien	1.499	-	
-	Eco-efficient pig production and local protein supply (ENTRANCE)	177	-	
Forskning og forsøg i alt		4.949	5.282	
Rådgivning				
7	Småbiotoper i det økologiske landbrug – hvor og hvordan?	-	750	§8
8	Øko-markdag 2026	-	550	§8
-	Økologikongres 2025	794	-	
-	Sikret og godt arbejdsmiljø i økologiske sobesætninger	395	-	
-	ORGANIC+: Demonstration og forbedring af positiv effekt af økologisk landbrug på agerlandets natur	114	-	
Rådgivning i alt		1.303	1.300	
Landbrug & Fødevarer i alt		1.198	2.135	
Afsætningsfremme				
9	Økologisk fokus på uddannelserne - i øjenhøjde med fremtidens fagfolk	-	1.542	§20
-	Økologisk uddannelse - tværfagligt fokus på næste generation af fagfolk	1.198	-	
Afsætningsfremme i alt		1.198	1.542	
Rådgivning				
10	Økologi på brættet – brætspil og film til motivation og læring for landbrugsskoleelever	-	593	§8
Rådgivning i alt		0	593	
Aarhus Universitet i alt		0	554	
Forskning og forsøg				
11	Forebyggelse af skindsygdomme i økologiske kartofler	-	554	§18
Forskning og forsøg i alt		0	554	
Økologisk Landsforening i alt		1.184	533	
Rådgivning				
12	Dyrevelfærd som brandingfaktor for økologien	-	533	§8
Rådgivning i alt		0	533	
Afsætningsfremme				
-	Økodag 2024	609	-	
-	Organic Summit 2025	575	-	
Afsætningsfremme i alt		1.184	0	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2026

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2025	Basisbudget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

HortiAdvice i alt	393	224	
Rådgivning			
13 Appliceringsteknik til økologisk planteværn i frugt	-	224	§8
- Optimeret produktion af økologiske æbler og pærer	393	-	
Rådgivning i alt	393	224	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2026

1. Fondens ordinære pulje

Note	Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2025	Basisbudget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Center for Frilandsdyr K/S i alt		720	0	
Forskning og forsøg				
-	Intakte haler hos økologiske grise i stortier	407	-	
-	Eco-efficient pig production and local protein supply "ENTRANCE"	174	-	
-	Fremme af Frilandsgrise Flora og Fauna, Acronym: 4F	139	-	
Forskning og forsøg i alt		720	0	
Danmarks Biavlerforening i alt		331	0	
Forskning og forsøg				
-	Frøproduktion af lucerne	331	-	
Forskning og forsøg i alt		331	0	
Økologisk VKST i alt		173	0	
Forskning og forsøg				
-	Tørkeresistente bælgplanter til afgræsning	173	-	
Forskning og forsøg i alt		173	0	
Puljen i alt		10.251	10.028	

Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug – Landbrugsproduktion

Note 1: ØKOKORN – Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at øge den økologiske landsmands udbytter, dyrkningssikkerhed og kvalitet i økologisk korndyrkning ved at forebygge artsspecifikke udfordringer med ukrudt, skadedyr og sygdomme. Målet er at imødekomme disse specifikke udfordringer, som er særligt knyttet til økologisk korndyrkning, ved hjælp af målrettede sortvalg og aktiv brug af diversitet og genetik i sortsmaterialet. Markforsøg er grundstenen i økologiske dyrkningsvejledninger, udvikling af økologisk planteproduktion og sortsmateriale tilpasset særlige økologiske udfordringer. Denne viden efterspørges, og dyrkningsvejledningerne bruges som opslagsværk af økologiske landmænd.

Projektet består af fire arbejdsplaner. Arbejdsplanerne 1-3 adresserer artsspecifikke udfordringer i økologisk korndyrkning med fokus på at anvende det genetiske materiale aktivt og forebyggende. I projektet laves økologiske markforsøg med: Vinterhvedeblandinger til forbedret ukrudtskonkurrence og højere udbytte, heterogent materiale for større modstandsdygtighed over for sygdomme, såtid/udsædsmængde i hybridrug til forbedret ukrudtskonkurrence og udbytte, højtydende nematoderesistente havresorter til forebyggelse af nematodeangreb og øget udbytte, tidlige sorter/såtider i vårhvede til forebyggelse af angreb af bygfluelarver.

Arbejdsplan 4 har fokus på kommunikation og implementering. Markforsøgene fremvises ved markvandring, og projektets resultater formidles i Landsforsøgene og på en række nyhedskanaler, kongresser mv.

Målrettet valg af sortsmateriale har stor økonomisk effekt. Der forventes merindtjening i sortsblandinger af vinterhvede ved reduceret ukrudtsdækning og øgede udbytter på 3,6 mio. kr., i højtydende nematoderesistente havresorter 4,4 mio. kr. og ved forebyggelse af bygfluelarver i vårhvede 11,3 mio. kr. Optimal udsædsmængde i hybridrug kan føre til reduceret ukrudtsdækning, udbyttegevinst og besparelse på indkøb af udsæd.

Note 2: Økologiske markforsøg – afgrøder i næringsstofbalance

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at sikre økologiske landmænd mulighed for at opnå højere udbytter og forbedret kvalitet gennem mere balanceret næringsstofforsyning på basis af ny, evidensbaseret viden, skabt i forsøg. Den nye viden gør, at de økologiske landmænd kan optimere dyrkningen under økologiske produktionsforhold, som er under konstant forandring, og den sikrer, at tilgængelige ressourcer anvendes bedst muligt.

Aktiviteterne i projektet er forsøg, som undersøger;

- om ændrede kalkningsstrategier kan bidrage til bedre næringsstofforsyning og dermed højere udbytter i økologiske afgrøder. Desuden om det påvirker dannelse af rodknolde og sædskiftesygdomme
- om svovl er udbyttebegrænsende i vinterraps i økologisk dyrkning, hvor der i sædskiftet anvendes organiske gødninger og det rette niveau af svovlgødning for at opnå balance mellem svovl og kvælstof
- om flere partier af vinterhvede kan blive af bagekvalitet ved at optimere kvælstoftildelingen til forskellige typer af vinterhvede til brød (specialhvede, ældre hvedesort, moderne brødhvede)
- hvordan gødning med afgasset biomasse med højt tørstofindhold kan optimeres til vinter- og vårsæd i det økologiske system, hvor der ikke samtidig tilføres mineralsk gødning, evt. i kombination med start-gødning.

Forsøgdelen i 2026 indeholder en stor indsats med forsøg med afgasset biomasse i vinter- og vårsæd, anlagt i foråret 2026. Disse forsøgsresultater er klar i 2026. Der er efterårsforsøg i vinterraps og brødhvede til høst i 2027, og der etableres forsøgsarealer med kalkningsstrategier, som skal være fastliggende i fire år. Der skrives notater om baggrund for forsøgsstrategier for kalkning og afgasset biomasse. Der afholdes møder med erfarne avlere af linser og oliehør om ukrudtsudfordringer.

Udvalgte effekter inden for de enkelte indsatsområder: 1) mindre næringsstofmangel, f.eks. manganmangel, kan give merudbytte på 2-5 hkg pr. ha. 2) optimeret svovlgødning af vinterraps kan give merudbytte på 500 kg pr. ha. 3) afregning for brødhvede frem for foderhvede kan give en merpris på 40-50 kr. pr. hkg. 4) højere udbytter ved bedre udnyttelse af biogasgylle med højt tørstofindhold kan give et merudbytte på 4-6 hkg pr. ha.

Fonden for økologisk landbrug

Note 3: Økologisk husdyrbrug som klimavirkemiddel

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at opnå en drivhusgasreduktion på 0,5 millioner ton CO₂-ækvivalenter af Danmarks nationale udledninger i 2030 ved at sikre økologiens arealmæssige vækst i Landbrugsaftalen fra 2021. Ved at sikre et retvisende og opdateret beregningsgrundlag for effektpotentialet ved omlægning til økologi. Derfor opdateres beregningsgrundlaget for drivhusgasemissioner på bedriftsniveau baseret på nyeste viden og eksisterende databaser, der er relevante for økologisk kvæg- og griseproduktion.

Projektet er planlagt som et 2-årigt projekt, hvor aktiviteterne er opdelt i 3 arbejdsplaner. Den første arbejdsplan sikrer konceptudvikling i år 1 (AP1) og opdatering af beregningsmetoder i år 2 (AP2). I AP3 sikres inddragelse, formidling og implementering igennem hele projektperioden (år 1 og 2).

Aktiviteterne i AP1 gennemføres primært i år 1 (2025) og danner fundamentet for det videre faglige arbejde. Her identificeres og bestemmes de mest betydende faktorer for bedriftens klimaaftag, så forståelsen for variationer mellem bedrifter og effekten af virkemidler på bedriftsniveau forbedres. Baseret på dette kan kilderne til drivhusgasudledning i dansk husdyrdrift specificeres og klarlægges, hvilken praksis der er årsag til størst udledning og identificere områder for forbedring. Arbejdet i AP1 kræver faglig sparring med universiteter, der arbejder med koncepter og systemanalyser i landbruget. Afrapportering af de opnåede resultater i arbejdsplan 1 forventes afsluttet i 1. kvartal af 2026.

Aktiviteterne i AP2 forløber i år 2 baseret på resultaterne af arbejdet i AP1. De definerede faktorer, der er udvalgt på et videnskabeligt grundlag, som fundament for konceptudviklingen i AP1, bliver undersøgt og evalueret via opdateret metode- og datamateriale i AP2. For at kunne dette indsamles tilgængeligt drifts- og produktions-data for husdyrbranchen for årene 2021 til 2024. Data anvendes til at udregne og analysere klimaaftaget på bedriftsniveau på så detaljeret et niveau som muligt, afhængig af de tilgængelige data fra databaser bag styringsværktøjer som EsgreenTool Climate, MarkOnline, Økonomidatabasen, DMS og Farmtal online. Dette bliver udført på tværs af alle bedrifter. Herefter skal der opstilles fremskrivninger af effekter, og der udarbejdes vurderinger af en national effekt ved omlægning fra konventionel til økologisk husdyrproduktion baseret på opdaterede datakilder.

I AP3 (2025-2026) sikres løbende formidling af delresultater, konceptbeskrivelser og faglige vurderinger med øje for målgrupperne, som primært er landmænd og rådgivere. Formidlingen skal sekundært målrettes eventuelle myndigheder, og projektet sikrer løbende inddragelse gennem perioden, hvilket understøtter engagement, mulighed for relevant tilpasning og implementering.

Dette projekt vil bidrage til at udvikle og udbrede viden om hvilke scenarier i husdyrproduktionen, der understøtter reduktionspotentialet i at omlægge til økologi. Med de forventede klimaafgifter på op til 750 kr. pr. ton udledt CO₂-ækv., kan projektet igennem bedriftsspecifikke tal give landmænd en retvisende beregning af, hvordan omlægning til økologi vil påvirke klimaafgiften for deres drift. En formidlingsindsats om den konkrete klimaeffekt ved implementering af klimatiltag, sammenholdt med en forventet klimaafgift, vil fremme implementeringen af bedriftsspecifikke tiltag på økologiske husdyrbedrifter.

Note 4: Forspiret korn til økologiske smågrise og fjerkræ

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at kortlægge mulighederne for at fremstille og anvende tilskudsfodring med forspiret korn som et virkemiddel til øget sundhed og velfærd, højere fosfor- og næringsstofudnyttelse hos økologiske smågrise og fjerkræ.

Projektet er 2-årigt og indeholder fire arbejdsplaner (AP). AP1 er videns- og erfaringsindsamling om forspiret korn. I 2025 er der gennemført litteraturscreening, relevante firmaer og fagpersoner er kontaktet, og eventuelle opmærksomhedspunkter ift. økologireglerne er afsøgt. AP1 blev afsluttet i 2025.

AP1 er grundlaget for AP2, hvor dyrkningsmetoder skal testes i praksis i Danmark. Første år er der fokus på implementering af metoden, mens der i det andet år af projektet skal produceres forspiret korn til næringsstofanalyser og fodringsforsøg i AP3. Fodringsforsøgene gennemføres i 2026, hvor der testes både fodring til fjerkræ, men også effekten af forspiret korn på fravænningsdiarré hos smågrise. Her tildeles et hold smågrise forspiret korn og deres gødning og produktionsresultater holdes op mod et kontrolhold. Den sidste arbejdsplan (AP4) omhandler formidling og

Fonden for økologisk landbrug

implementeringspotentiale. Der udarbejdes artikler og rapporter om resultaterne fra AP2 og AP3 og en holistisk vurdering af, om det på nuværende tidspunkt er en fordel for husdyrproducenter at anvende teknologien.

Forspiret korn forventes at øge mavetarmsundhed hos økologiske smågrise og derved give en reduktion af fravænningsdiarré. Udenlandske forsøg med 10% spirer til konventionelle kyllinger øgede tilvæksten, reducerede foderforbruget og forbedrede tarmsundheden. Ligeledes har forsøg med forspiret korn til forældredyr til slagtekyllinger vist sig at øge klækkeprocenten af æggene og give mere levedygtige kyllinger. Den høje foderværdi af spiret byg skyldes omdannelsen af komplekse forbindelser, som følge af naturlige enzymatiske reaktioner, som sker ved spirring og bidrager med øget mineral- og vitamintilgængelighed. Spiringsprocessen kan også øge fosforudnyttelsen hos fjerkræ, hvilket mindsker behovet for importeret foderfosfor, samt gør det lettere for producenten at leve op til nye fosforlofter til harmoniarealet. Forspirring kan desuden mindske antiernæringsfaktorer i bælgssæd, og derved tillade en højere inklusion af lokale proteinafgrøder i foderblanding, så sojaimport mindskes.

Note 5: Biodiversitet og økosystemfunktioner i skovlandbrugssystemer (BEAT)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at kvantificere skovlandbrugs effekter på biodiversitet og økosystemtjenester, som et skridt i retningen mod mere robuste landbrugssystemer, samt at udvikle undervisningsforløb til udbredelse af den indsamlede viden til rådgivningsinstitutioner.

Fremtidige landbrugsproduktionssystemer vil blive vurderet efter flere parametre end i dag, herunder klima og biodiversitet. Skovlandbrug kan potentielt forberede landmændene og give dem værktøjer til at opnå gode resultater på begge parametre, men det kræver udvikling af konkrete, præcise og praktiske metoder til at beregne disse effekter. Projektet BEAT vil levere forskningsbaseret viden og instruktioner til at beregne effekten af skovlandbrug i levende hegn på biodiversitet (bestøvere, jordfauna, mikrobiologi og landbrugsjordfugle) og økosystemtjenester (kulstoflagring, afgrødebestøvning, jordfunktionalitet og -sundhed). Det nye ved tilgangen ligger i udforskning og vurdering af, hvordan forskellige biodiversitetskomponenter og relaterede økosystemtjenester reagerer på skovlandbrug og i deres indbyrdes forbindelser.

BEAT undersøger to hovedforskningsspørgsmål: I hvilket omfang påvirker skovlandbrug biodiversiteten af udvalgte organismer sammenlignet med monokulturlandbrug? Hvordan påvirker skovlandbrug vigtige økosystemtjenester? Projektet omfatter fem arbejdsplaner. AP1 og AP2 udgør de videnskabelige dele, hvor virkningerne af skovlandbrug på biodiversitet (AP1.2: bestøvere, AP1.3: jordfauna, AP1.4: jordmikrobiologi og AP1.5: fugle) og økosystemtjenester (AP2.1: kulstoflagring, AP2.2: afgrødebestøvning, AP2.3: jordfunktionalitet og AP2.4: jordsundhed) studeres. AP3 udforsker forretningspotentialet ved udvikling og afvikling af kursusforløb rettet mod rådgivere samt direkte rådgivning af landmænd baseret på resultater opnået i AP1 og AP2. AP4 dækker over effektiv styring af projektet, mens AP5 formidler viden fra projektet til fagfolk og offentligheden gennem aktiviteter såsom udvikling af en projekthjemmeside og udbredelse af viden gennem nyhedskanaler.

De effekter, som projektet forventes at bidrage med, omfatter viden, der vil føre til kulstofbinding i jorden og kulstofbinding i træer samt øget biodiversitet i og over jorden i forbindelse med udbredelse af skovlandbrug. Dertil kommer økonomiske effekter for rådgivere i forbindelse med rådgivning af landbrugere i skovlandbrug.

Note 6: Fremme af Frilandsgrise, Flora og Fauna (4F)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at bidrage til en øget markedsandel af økologisk grisekød ved at udvikle, dokumentere og demonstrere udendørs systemer, der opfylder forbrugernes forventninger til dyrevelfærd (naturlig adfærd), miljøhensyn og forbedret biodiversitet. Projektet forholder sig aktivt til økologiens troværdighed ved at adressere forbedret dyrevelfærd og biodiversitet uden at bringe miljøet og landmandens økonomi i fare.

Aktiviteter:

Nærværende projekt handler om at øge biodiversiteten og dyrevelfærden på økologiske bedrifter med grise, hvilket vil styrke økologiens troværdighed. 4F ønsker at imødegå nogle af de største udfordringer for troværdighed i den

Fonden for **økologisk landbrug**

nuværende økologiske griseproduktion: a) næsering til søer, b) opdræt af slagtegrise i staldsystemer med adgang til stimulusfattige udendørsarealer, c) høj afhængighed af kraftfoder, hvilket bidrager negativt til konkurrencen mellem føde og foder, og d) høj risiko for tab af næringsstoffer fra frilandssystemer. Desuden adresserer 4F en af de førende samfundsmæssige bekymringer, biodiversitets-krisen, via forskning i innovative frilandssystemer, baseret på græsarealer og træer med flere arter.

Der er syv overordnede opgaver i projektet:

- 1) Grundig dataindsamling med målinger af biodiversitet i eksisterende samt nye foldkoncepter
- 2) Undersøgelse af et nyt sommer-vinter foldkoncept, designet til søer uden trynering og med lav miljøbelastning
- 3) Introduktion af nye artsrige græsmarksblandinger, der bidrager til øget biodiversitet og foderforsyning på marken
- 4) Identifikation af nye foldkoncepter til økologiske søer og slagtegrise på friland i samspil med aktører fra hele værdikæden
- 5) Demonstration af nye foldkoncepter hos to økologiske griseproducenter
- 6) Udvikling af strategier for værdisætning af biodiversitetseffekter
- 7) Projektledelse.

Målet er at få mest mulig biodiversitet ind i den udendørs griseproduktion. Projektet skal bruges som løftestang til at få en merpris for kødet via formidle til forbrugerne om, at økologisk grisekød giver væsentlig højere biodiversitet. Det er vigtigt, at tiltagene er økonomisk bæredygtige og praktisk mulige for bedrifterne.

Aktiviteterne i 4F løses i fem arbejdspakker, og Aarhus Universitet står for fire arbejdspakker omhandlende projektledelse, forskning og økonomiberegninger, mens Innovationscenter for Økologisk Landbrug har ansvar for arbejdspakken "Kommercielle foldsystemer, der understøtter biodiversitet og dyrevelfærd". Arbejdspakkens formål er at identificere fremtidens systemer til økologiske søer og slagtegrise. Systemerne skal øge biodiversiteten og dyrevelfærden samtidig med, at miljø- og klimabelastningen reduceres.

Effekter: Den primære grønne effekt af 4F er en stor forventet stigning i biodiversiteten sammenlignet med monokulturmarker. Der forventes meget stærke effekter på bestanden af fugle, og der forventes lavere, men stadig betydelige, positive effekter på bestanden af andre artsgrupper. Klimaeffekten i 4F består af kulstoflagring i skovlandbrugssystemet. Baseret på gennemsnitsværdier for skovlandbrugssystemer med og uden husdyr forventes en kulstoflagring på 2,1 t/ha/år. 4F vil desuden forbedre dyrevelfærden via fokus på naturlighed samt sikre producenternes økonomiske stabilitet ved sit fokus på robustheden i systemerne.

Note 7: Småbiotoper i det økologiske landbrug – hvor og hvordan?

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at udvikle, undersøge og demonstrere, hvordan placeringen og etableringen af småbiotoper kan optimeres på økologiske bedrifter til gavn for biodiversiteten i agerlandet, samt positionering af økologisk landbrug nu og i fremtiden. Der skal udvikles en metode, som kan give bud på den optimale placering af landskabselementer på økologiske bedrifter. Derudover skal projektet producere anvendelige og praktiske guidelines til etablering af småbiotoper på økologiske bedrifter.

Projektet er etårigt og består af to arbejdspakker. I AP1 er målet at udvikle en metode og med den udregne anbefalinger til optimal placering af små-biotoper, som fremmer biodiversiteten på bedriftsniveau. Dette med hensyn til blandt andet lavbundsarealer, kulstofholdige lavbundslande, indvindingsoplande (drikkevand), placering ift. eksisterende natur, kvælstofretentionskortet (2025), m.m. Til det anvendes Innovationscenter for Økologisk Landbrugs eksisterende GIS-system, som muliggør udpegning og screening af arealer, som egner sig til småbiotoper. Hertil kobles kendt viden om småbiotoper, som bidrager positivt til biodiversiteten. Disse småbiotoper visualiseres på de udpegede arealer som vigtig formidling af, hvordan de kan se ud på bedriften. I AP2 er målet at demonstrere og formidle optimal placering af småbiotoper på en casebedrift, baseret på resultaterne fra AP1. Gennem omfattende udstillinger ved event, workshops og oplæg samt udvikling af grafik formidles placering, etablering og prioritering af småbiotoper på bedriften til landmænd i øjenhøjde. Derudover udarbejdes konkrete etableringsvejledninger i øjenhøjde med landmændene, som trækker på resultater fra AP1.

Fonden for **økologisk landbrug**

Som resultat af dette projekt forventes det, at der vil blive etableret flere og større småbiotoper i agerlandet med en større grad af fastholdelse end nu. Flere småbiotoper med en større grad af fastholdelse vil facilitere en genetablering af tabte økosystemtjenester og forbedrede forhold for biodiversiteten til gavn for fremtidens landbrugsdrift og den økologiske fødevareforsyning. Konkret forventes en fordobling af det økologiske småbiotopsareal og en stigning til mindst 25 % af det totale småbiotopsareal med en fastholdelse på mindst 85 %.

Projektet vil også bidrage til at kvalificere diskussionen om natur og landbrug. De konkrete anvisninger vil både forbedre vilkårene for den funktionelle biodiversitet på lokal- og landskabsskala men også for den øvrige biodiversitet. Disse effekter vil yderligere styrke landbrugsnaturens og økologiens berettigelse og medvirke til at opnå mål om at udbrede økologisk landbrugsproduktion. Projektet skaber utvivlsomt en større integration af natur og biodiversitet i planteproduktionen. Derudover understøtter anvisningerne også troværdigheden i værdikæden, fordi vilkårene for biodiversiteten målbart forbedres, og fordi konkret samarbejde mellem natur og produktion taler direkte ind i økologiens kredsløbsprincip.

Note 8: Øko-markdag 2026

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Det er projektets formål at udvikle og gennemføre Øko-markdag 2026, så der bliver øget fokus på læring og vidensdeling på dagen. Projektet skal også bidrage til at synliggøre muligheden for at deltage i Øko-markdag 2026 overfor landmænd, landbrugsstuderende og andre med interesse for økologisk produktion og især planteproduktion.

Projektet afvikles i to arbejdsplaner: AP 1: Sæt viden i spil og AP 2: Promovering af Øko-markdag 2026.

I AP1: Sæt viden i spil er fokus på at udvikle og etablere to videnstelte. I det ene inviteres fagligt dygtige oplægsholdere til at give korte, praksisnære oplæg og indbyde til efterfølgende debat. Der vil i løbet af dagen være min. 10 oplæg.

I det andet telt udvikles i projektet et set-up, hvor der sættes fokus på afsætning, forarbejdes og slutbruges behov og koblingen til den praktiske økologiske produktion. Navngivning af teltet vil være en del af udviklingsarbejdet. Udviklingen og afviklingen på dagen sker i samarbejde med Markedsafdelingen i Økologisk Landsforening.

I AP 2: Promovering af Øko-markdag 2026 udvikles en markedsføringsplan med mål om af nå minimum 1200 potentielle deltagere/interessenter, og at få 800 til at være deltagende på dagen. Markedsføringsplanen vil indeholde elementer som video, annoncering i fagblade fysisk og online og brug af sociale medier og nyhedsbrev. Markedsføringsplanen vil optimere på brug af de forskellige elementer i forhold til at nå længst muligt ud.

Note 9: Økologisk fokus på uddannelserne - i øjenhøjde med fremtidens fagfolk

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formål og baggrund

Projektet styrker unges viden, motivation og handlekraft i forhold til økologiske løsninger i landbrug og foodservice. Særligt på landbrugsuddannelserne mødes økologien ofte med skepsis og opleves som moraliserende eller irrelevant. Projektet imødegår denne modstand med faglighed, dialog og praksis – ikke formaninger. Med erfaring fra flere års indsatser udvikles projektet i 2026 med bredere deltagelse og et endnu bredere tværfagligt samskabende format, hvor eleverne får flere økologiske oplevelser og mulighed for at arbejde aktivt med økologien i etablerede arenaer. Økologi præsenteres også med eksempler på god forretning – fordi mange elever vælger med fokus på forretning og bundlinjen, ikke kun med værdierne.

Aktiviteter

Projektet består af tre sammenhængende arbejdsplaner, der kombinerer praksisnær undervisning, dialog og netværk på tværs af fag og uddannelsesniveauer:

1. Greb til Gaffel – on tour

Fonden for **økologisk landbrug**

På økologiske temadage samles hele klassetrin fra landbrugs- og foodserviceuddannelser. Elever og undervisere møder faglige oplægsholdere, deltager i debat og samskabelse og arbejder hands-on med økologiens rolle i fremtidens fødevarer. Aktiviteterne tilpasses lokalt og udvikles i samarbejde med erhvervsskoler og akademiske partnere (f.eks. KU, DMBio, Velas, KOST) samt i partnerskab med veletablerede platforme som Madens Folkemøde, Heartland eller Copenhagen Cooking. Fokus er på mødet mellem ståsteder – ikke prædiken – og på at koble økologi til emner som ESG, regenerativt landbrug og madkvalitet. Der udarbejdes et fælles elev-visionspapir for fremtidens fødevarer.

2. Future Generation Økologi – studietur og vandremøder

En studietur samler 20 elever fra forskellige fagretninger til virksomhedsbesøg hos minimum 10 toneangivende økologiske aktører. Eleverne dokumenterer og formidler deres oplevelser i efterfølgende aktiviteter.

Derudover gennemføres som noget nyt større regionale "vandremøder", hvor skoler samles om at skabe fælles oplæg, elevpræsentationer og debat. Disse fungerer samtidig som lokale testmiljøer og kvalitative fokusgrupper, hvor elevernes stemmer og barrierer bringes i spil.

3. Genaktivering og udbredelse

Projektets alumnenetværk aktiveres med et landsdækkende seminar for tidligere deltagere og centrale aktører i værdikæden. Elever bliver selv formidlere og ressourcepersoner på skoler, messer og konferencer i løbet af projektperioden. Projektet deltager med minimum fem oplæg/events og gennemfører en strategisk SoMe- og medieindsats med høj elevinvolvering og forventet sort reach. Erfaringer og metoder stilles åbent til rådighed via cases, oplæg og publikationer og kan benyttes af skoler, lærere og elever.

Forventede effekter

- Øge unges interesse og motivation for økologiske løsninger (min. 60 %),
- Fremme konkret anvendelse af økologi i fremtidigt fagligt virke (min. 40 %),
- Bidrage til en bredere legitimitet og afsætning af råvarer og produkter samt forankring af økologien.

Projektet adresserer fondens effektmål og styrker økologiens forankring i både undervisning, praksis og beslutningslag.

Note 10: Økologi på brættet – brætspil og film til motivation og læring for landbrugsskoleelever

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formål: Udvikling af inspirerende, lettilgængeligt undervisningsmateriale i form af et brætspil og praksisnære film til landbrugsuddannelsen, som supplement til eksisterende materialer på [Økoportalen](#). Materialer, der på en sjov måde gør det lettere for lærerne at motivere flere elever til fagligt at interessere sig for økologi. Det er formidling af viden i formater, der fanger de unge, så de bliver motiverede og klar til at tage over i den økologiske sektor i løbet af de næste 10 år, hvor mange øko-landmænd forventes af forlade erhvervet, samtidig med at den økologisk produktion skal øges.

Aktiviteter: AP1 Udvikling af Økologi på brættet - et sjovt og lærerigt brætspil til brug i klassen: Brætspillet involverer både paratviden, informationssøgning på Øko-portalen, dialog, samarbejde – alt sammen krydret med konkurrence og gode grin. Spillet består af en spilleplade, 8 spillebrikker, en terning, et timeglas samt 5 forskellige kategorier af spørgsmålsskort samt en sjov effekt, man skal tage på, når man ikke svarer rigtig. Der udvikles tre versioner: En til planteavl, en til kvægbrug og en til økologisk griseproduktion. Der er et stort ønske ude på skolerne om at få et fysisk spil, så de på en sjov og inspirerende måde kan engagere deres elever i at tilegne sig viden om økologi. De vil gerne bidrage til at åbne øjnene på fremtidens landmænd for de mange spændende faglige vinkler økologien rummer og økologiens bidrag til samfundsgoder. Et brætspil en oplagt mulighed og et stort ønske fra skolerne.

AP2 For at gøre undervisningen i økologi praksisnær og drage nytte af best practice ude på bedrifterne, udvikles til Økoportalen to film – hver opdelt i 10 -20 mindre episoder - der tager eleverne med ud på økologiske landbrug hos dygtige innovative landmænd. Filmene skal fungere som supplement til Økoportalens tekster og visualisere best practice og management i økologisk produktion. Over et år følges henholdsvis en økologiske planteavl og en økologisk griseproducent med tre besøg hver. Her viser de deres praktiske arbejde gennem året samtidig med, de fortæller om deres strategier, erfaringer, og hvordan det er muligt at praktisere landbrug under det økologiske regelsæt og med de

Fonden for **økologisk landbrug**

økologiske principper i rygsækken. Filmene lanceres på YouTube, hvor kanalen "*Økologisk mesterlærer*" oprettes samt integreres i Økoportalen.

AP3: Programming af "knap", så det bliver muligt at printe artikler og temaer ud på papir, så det står pænt med fotos, illustrationer mv samt bagvedliggende opdatering til ny version af CMS-plattform.

Effekter: Aktiviteterne har til hensigt at motivere flere landbrugsskoleelever til at interessere sig for økologi og de mange spændende faglige aspekter den økologiske produktion rummer. Brætspillet sætter økologi på skoleskemaet på en sjov, lærerig og engagerende måde, mens filmene giver eleverne indsigt i, hvordan den økologiske landmand omsætter økologiske regler og principper til praksis og godt management ude på gården. Materialerne bidrager til større viden om og lyst til at arbejde med økologisk produktion. Projektet bidrager til, at eleverne får kompetencer og lyst til både under deres uddannelse og deres efterfølgende arbejdsliv at arbejde med økologisk produktion.

Note 11: Forebyggelse af skindsygdomme i økologiske kartofler

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Når kartoffelskindsygdomme bliver synlige i form af pletter på kartoflerne, bliver de mindre attraktive for forbrugerne, der oftest foretrækker vaskede kartofler uden pletter. I Danmark udgør den økologiske kartoffelproduktion ca. 22-27% af hhv. detailhandel og foodservice markedet og i detailhandlen er 24% af de økologiske kartofler importerede. Om vinteren, når kartoflerne har været lagret en periode, bliver pletterne tydeligere for forbrugeren og forekomsten er desværre højere i danske økologiske kartofler end i både de importerede samt i de konventionelt dyrkede, hvilket gør de danske økologiske kartofler mindre konkurrencedygtige i detailhandlen. Naturlig forebyggelse af skindsygdomme kræver imidlertid ny viden om, hvordan økologisk dyrkningspraksis påvirker forekomsten.

Formålet med projektet er at undersøge, hvordan dyrkningspraksis påvirker jordens mikrobiologi og dermed forekomst af skindsygdomme i økologiske kartofler, med det overordnede mål er at komme med anbefalinger til dyrkningspraksis, der fremmer jordsundhed, forebygger skindsygdomme og dermed salgbarheden af økologiske kartofler.

Projektet vil interviewe økologiske kartoffelproducenter om deres dyrkningspraksis og indhente jord- og kartoffelprøver fra deres i alt 50 økologiske kartoffelmarker. Kartoflerne fra de 50 marker vil blive undersøgt for forekomst af skindsygdommene ved høst og igen efter 1-2 måneders lagring ved hjælp af både visuel sygdomsbedømmelse og molekylærbiologisk metode. Jordens mikrobiologiske forekomst og biodiversitet vil blive analyseret, dels med mikrobielle fedtsyresignaturanalyser, dels ved sekventering af svampenes dna, som er en ideel metode til at analysere biodiversitet.

De samlede resultater fra interview med de økologiske kartoffelproducenter om dyrkningspraksis, sygdomsanalyser af kartoflerne samt analyser af markernes mikrobielle biodiversitet, vil give en indikation på, hvordan den økologiske dyrkningspraksis kan påvirke jordens mikrobielle biodiversitet og dermed påvirke forekomst af skindsygdomme i økologiske kartofler, så resultaterne samlet kan lede til anbefalinger om, hvordan den økologiske dyrkningspraksis kan tilpasses til at øge jordsundhed og dermed forebygge skindsygdomme på en naturlig måde.

En tilpasning af dyrkningspraksis der fører til øget jordsundhed og reduceret forekomst af skindsygdomme vil kunne øge salgbarheden af de økologiske kartofler og dermed gøre dem mere konkurrencedygtige overfor importerede økologiske og konventionelt dyrkede kartofler især i vintermånederne, hvor skindsygdommene er mest synlige for forbrugerne.

Note 12: Dyrevelfærd som brandingfaktor for økologien

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Dyrevelfærd er en vigtig brandingfaktor for økologien, men økologer har også udfordringer. Gængs praksis i mælkeindustrien er fravænnning efter et døgn, pattegrisdødeligheden er højere end i det konventionelle, æglæggere dør med brystbensbrud og halebid forekommer i griseindustrien.

Der er metoder til at få bugt med de problemer, som rammer dyrene. Der er økologer, som med succes praktiserer kolkalv, der findes økologer, som ikke har problemer med halebid blandt grise, og nogle økologer forsøger sig med andre æglæggeracer for at reducere risikoen for brystbensbrud.

Fonden for **økologisk landbrug**

Gennem en målrettet formidlingsindsats vil "Dyrevelfærd som brandingfaktor for økologien" bringe økologernes indsats for højere dyrevelfærd i fokus og vise, at nogle økologer går længere end regelsættet og kan inspirere deres kolleger til at gøre det samme. Ved at fortælle de historier kan projektet bidrage til at løfte dyrevelfærden i økologisk landbrug.

Projektet har tre arbejdsplaner: Én med fokus på skriftlig formidling og foto, én med fokus på video og én med fokus på udbredelse af budskaberne på sociale medier, i nyhedsbreve og via pressen. Den samlede formidlingsindsats sker i løbet af 2026 under hensyntagen til landmandens medievaner, som projektets team har stor indsigt i. Projektet består af disse aktiviteter:

- 1) 4-6 artikler og min. en billedserie med fokus på de økologer, der går en ekstra mil for dyrevelfærden. Artiklerne udkommer på Økologisk Nu (økonu.dk), der har 172.000 brugere pr. år. Resultat: Hver artikel læses i gennemsnit af mellem 350 og 500 læsere.
- 2) En temaside på økologi.dk eller iloveøko.dk, hvor artiklerne vises. Der laves en annonsekampagne fx på Facebook, LinkedIn og/eller i eksterne onlinemedier, trykte medier eller nyhedsbreve, der skal øge antallet af læsere. Resultat: 1.500 personer, der klikker ind. Samlet rækkevidde for budskaber i kampagnen: 10.000 personer.
- 3) Artiklerne udgives i en tryksag om best practice indenfor forskellige økologiske produktioner i slutningen af året. Tryksagen udsendes til ca. 3.000 økologer.
- 4) 2-4 videotutorials der viser, hvordan økologen forbedrer dyrevelfærden i sit system. Videoerne udgives på Økonu.dk og på YouTube. Resultat: 600 visninger pr. video i gennemsnit.
- 5) Alle artikler deles i Økonu.dks nyhedsbreve. Resultat: Nyhedsbrevene åbnes af samlet 1.400 e-mailadresser. Derudover deles et udvalg af artiklerne i Økologisk Landsforenings nyhedsbreve til landmænd, der har ca. 600 abonnenter.
- 6) Et udvalg af projektets videoer og artikler deles på fx Økologisk Landsforenings Facebook, der har 22.000 følgere. Derudover laves der annoncer på eks. YouTube, Facebook og/eller i eksterne onlinemedier, trykte medier eller nyhedsbreve for indholdet, så det kommer så bredt ud som muligt. Resultat: Samlet rækkevidde 15.000 personer.
- 7) Der laves en presseindsats rettet mod landsdækkende og regionale dagblade ifm. et større økoevent eks Økodag eller Sofari. Indsatsen skal gøre opmærksom på, at økologi og dyrevelfærd hænger sammen. Resultat: 5-10 presseomtaler.

Ved at stille de gode eksempler i centrum skubber projektet til økologiens brand som værn for god dyrevelfærd. Ved at brede målgruppen ud og annoncere på sociale medier, i nyhedsbreve og lave presseindsats, bidrager projektet også til øget opmærksomhed på økologien og dermed også til forbrugernes behov for at støtte god dyrevelfærd med økologiske handlinger i supermarkedet.

Note 13: Appliceringsteknik til økologisk planteværn i frugt

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Økologiske midler er ofte skånsomme og kræver god dækning for den optimale effekt. Formålet med projektet er at forbedre udbringningen af økologiske plantebeskyttelsesmidler. Det skal gøres ved at demonstrere, hvordan man kan optimere sin appliceringsteknik for at få en bedre dækning og få afsat midlerne præcis der i træet, hvor det er tiltænkt. Dertil er målet også at udvikle bedste praksis for udbringningen af de vigtigste økologiske midler i nogle af hovedkulturerne (æbler, pærer, kirsebær og blommer).

Aktiviteterne i projektet vil blive fordelt udover 3 arbejdsplaner:

- Arbejdsplan 1: Demonstration af afsætning

I denne arbejdsplan vil der blive demonstreret, hvordan man kan undersøge afsætningen af planteværnsmidler i frugttræerne. Der vil blive taget udgangspunkt hos 2 frugtavlere, som kæmper med effekten af deres økologiske planteværnsmidler samt korrekt afsætning i træerne. Afsætningen vil blive undersøgt ved hjælp af allerede kendte og subjektive opgørelsesmetoder og en ny teknologi/maskine kaldet 'Dropsight'. Denne kan ved hjælp af hjælpesoffer objektivt opgøre afsætningen (procentvis dækning på bladet – både foran og bagpå) på bladene ved en simpel måling inde i maskinen efter udbringning. Det er en ny teknologi, som ville gavne de økologiske danske frugtavlere at få

Fonden for **økologisk landbrug**

kendskab til og få testet i deres plantage, så de faktisk kan se, hvad de laver i marken. Vi vil demonstrere afsætning ved et åbent hus-arrangement for frugtavlere, samt ved demonstrationer hos udvalgte frugtavlere.

- Arbejdspakke 2: Demo af appliceringstekniske-justeringer af øko-midler i forhold til skadevolder

Det er vigtigt for frugtavlere at forstå, især når man arbejder med skånsomme økologiske midler, at man kan justere sin sprøjte på bestemte måder for at få den bedste afsætning og effekt i forhold til en specifik skadevolder. I denne arbejdspakke vil der være fokus på specifikke skadevolder, som volder stor skade i produktionen af økologisk frugt (rød æblebladlus, skurv i æble, bladlus i blommer og kirsebærbladplet i kirsebær). Vi vil demonstrere for frugtavlere, ved et åbent-hus arrangement og demonstrationer hos udvalgte frugtavlere, hvordan man kan finjustere sin sprøjte for at få bedst mulig afsætning i træet mod den enkelte skadevolder (f.eks. skurv fokusere på de nye blade, blomme bladlus på de ældre blade mm.).

- Arbejdspakke 3: Formidling

I denne arbejdspakke vil der blive arbejdet med formidlingsaktiviteter udover demonstrationerne i marken. Her er fokus på at formidle viden gennem vores faglige nyhedsbreve ÆblePæreNyt og Busk- og Stenfrugt Nyt, gennem artikler i fagbladet GartnerTidende, samt på erfamøder for økologiske frugtavlere og temadage.

Ændringen i indstillinger for udbringning af planteværnsmidler i frugtavl er nemme at indstille og ændre for de fleste frugtavlere. Derfor forventes effekterne at kunne ses forholdsvis hurtigt efter demonstration. Der forventes en væsentlig bedre effekt af de økologiske midler hos de danske økologiske frugtavlere på kort sigt, da det forventes, at 20% af de danske økologiske frugtavlere tager teknikken i brug, som bliver demonstreret under vores demonstrationsaktiviteter, indenfor projektperioden. Op til 50% af de danske økologiske frugtavlere forventes at tage teknikker i brug, når de kan se effekten hos de frugtavlere, som allerede har implementeret.
